

Groeimodel

Stap voor stap 'Groeien met twiin'

Laten we samenwerken
aan beschikbaarheid van
gezondheidsgegevens.

Landelijke beschikbaarheid en uitwisseling van gezondheidsgegevens vraagt prioriteit: we willen het liever vandaag dan morgen mogelijk maken. Zorgaanbieders die (nog) niet volledig aan het Twiin Afsprakenstelsel kunnen voldoen, hoeven niet stil te staan of af te wachten. Integendeel: ze kunnen aan de slag! Door dat stap voor stap te doen, kunnen we sneller de zorg bieden die we met elkaar voor ogen hebben.

Op weg naar landelijke beschikbaarheid van gezondheidsgegevens streeft Twiin ernaar dat alle zorgaanbieders in Nederland het Twiin Afsprakenstelsel omarmen. De afspraken in dit verbindende afsprakenstelsel borgen de veilige uitwisseling van gezondheidsgegevens volgens wet- en regelgeving. Elke zorgaanbieder die volledig voldoet aan het Twiin Afsprakenstelsel, kan dan volgens deze afspraken landelijk uitwisselen met andere Twiin Deelnemers.

Twiin weet dat nog niet alle zorgaanbieders voldoen aan het huidige Twiin Afsprakenstelsel en vertrouwensmodel. De invulling van generieke functies in de praktijk (zoals de manier van autoriseren of patiënttoestemming controleren) wijkt bijvoorbeeld nog vaak af van de afspraken in het afsprakenstelsel. Bovendien is er een grote diversiteit tussen zorginstellingen.

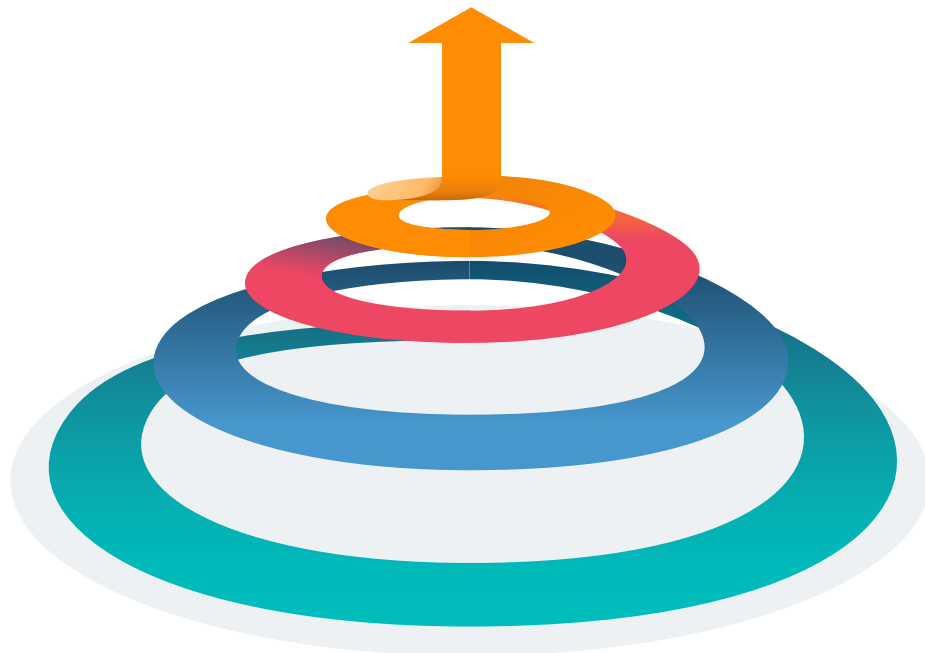
Om dit gat tussen de dagelijkse praktijk en het Twiin Afsprakenstelsel te overbruggen introduceert het programma Twiin het groeimodel 'Groeien met Twiin'.

Het groeimodel 'Groeien met Twiin' helpt zorgaanbieders stap voor stap te groeien naar ons gezamenlijke einddoel: beschikbaarheid van gezondheidsgegevens. Zorgaanbieders kunnen onderweg zelf keuzes maken, of ondersteund vanuit Twiin en/of de Twiin Dienstverlener een op maat gemaakt groeipad samenstellen. Dat groeipad is overigens geen onderdeel van het Twiin Afsprakenstelsel.

Dit is het groeimodel

Het groeimodel van Twiin bevat meerdere tussenstappen (plateaus) van vertrouwen waarop je kunt uitwisselen. We noemen dit ook wel volwassenheidsniveaus. In onderstaande afbeelding het verschil tussen de plateaus:

- 1** Onderlinge uitwisseling op basis van wederzijds vertrouwen.
- 2** Uitwisseling tussen zorgaanbieders onder elkaar binnen een samenwerkingsverband (eigen vertrouwensdomein).
- 3** Uitwisseling tussen zorgaanbieders onder elkaar binnen een samenwerkingsverband (eigen vertrouwensdomein) én landelijk raadpleegbaar via Twiin.
- 4** **Voldoen aan het Twiin Afsprakenstelsel**
Volledig voldoen aan het Twiin Afsprakenstelsel en landelijk gegevens uitwisselen met andere Twiin Deelnemers.

Kenmerken plateau 1

Bewustwording op weg naar landelijke deelname. Onderlinge afstemming en overeenstemming bereiken.

Identificatie burger	Beschikbaarstelling van patiëntgegevens vindt plaats op basis van een geverifieerd en gevalideerd BSN. Hierbij wordt voldaan aan de vereisten rondom patiënttoestemming.
Authenticatie/ identificatie gebruikers	Vertrouwen in lokale identificatie/authenticatie van gebruikers door de communicatiepartner. Om dit vertrouwen te kunnen geven, moeten de communicerende organisaties kunnen aantonen dat: <ul style="list-style-type: none">• het gebruikersbeheer op orde is/er een procedure wordt gevolgd om identiteiten van gebruikers te beheren;• gebruikers lokaal zijn geauthentiseerd.• gegevens over gebruikers mogen worden meegestuurd in de communicatie, maar hoeven voor de communicatiepartner geen of nauwelijks betekenis te hebben.
Autorisatie	Zorgaanbieders hebben onderling afgesproken welke persoon, personen, of groepen personen gegevens mogen opvragen. Dit is aantoonbaar ingericht binnen de communicerende partijen.
Patiënttoestemming	De zorgverlener legt de toestemming van de patiënt/cliënt vast in het eigen informatiesysteem.
Lokalisatie	Er is geen lokalisatievoorziening en iedere zorgorganisatie vraagt beperkt op bij andere. Bijvoorbeeld in een 1:1 uitwisseling of een regionaal samenwerkingsverband.
Adressering	Communicerende partijen dienen hun eigen adresseringsmechanisme – dat correcte en actuele adressen oplevert – te gebruiken om uit te wisselen.
Logging	Elke zorgaanbieder is verantwoordelijk voor zijn eigen logging volgens NEN 7513 en maakt deze opvraagbaar voor intern gebruik en op verzoek voor externe partijen t.b.v. monitoring.
Netwerk	Zorgaanbieders maken onderlinge afspraken over de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid ten behoeve van hun onderlinge communicatie, rekening houdend met mutual TLS (kanaalversleuteling).

Kenmerken plateau 2

Gezamenlijke afspraken en aantoonbare maatregelen en concrete stappen naar plateau 3, landelijke beschikbaarheid van gegevens.

Identificatie burger	Beschikbaarstelling van patiëntgegevens vindt plaats op basis van een geverifieerd en gevalideerd BSN. Hierbij wordt voldaan aan de vereisten rondom patiënttoestemming.
Authenticatie/ identificatie gebruikers	<p>De communicerende partijen hebben afspraken gemaakt over de manier van uitwisselen in het samenwerkingsverband. De volgende aanvullende kenmerken zijn van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none">• Communicerende partijen voldoen aan de NEN 7510. Dit betekent onder andere dat gebruikers zich (lokaal) moeten authentifieren met een sterk, twee-factor, authenticatiemiddel.• Om identiteiten buiten het eigen domein aan te kunnen tonen, moet een overeengekomen codestelsel voor identiteiten van gebruikers worden gebruikt. Hiermee wordt een gebruiker uniek identificeerbaar/herleidbaar.
Autorisatie	Uitgangspunt: afspraken over autorisatie in het samenwerkingsverband. Zorgaanbieders hebben binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt met betrekking tot autorisatie voor personen, of groepen personen. Dit is aantoonbaar ingericht binnen de communicerende partijen en vertaald naar rollen zoals beschikbaar gesteld door uitwisselingspartners. In de logging van de uitwisselingspartner staat de rol van de persoon die een opvraging heeft gedaan geregistreerd.
Patiënttoestemming	<ul style="list-style-type: none">• Er is een (regionaal) portaal beschikbaar om toestemming van de patiënt/cliënt vast te leggen. De toestemming is vervolgens door aangewezen zorgaanbieders op te vragen.• Mocht er nog geen regionale uitwisseling zijn, of geen regionaal portaal, dan is de aanbeveling om direct te kiezen voor de gemeenschappelijke dienst Mitz.
Lokalisatie	Een lokalisatievoorziening voorkomt overmatige bevraging bij een (regionale) uitwisseling.

Kenmerken plateau 2

Adressering	Communicerende partijen moeten hun eigen adresseringsmechanisme gebruiken om uit te wisselen. Dit kan van alles zijn, van hard coded IP-adressen tot een eigen adresseringsdienst. Twiin stelt hieraan geen eisen.
Logging	Communicerende partijen moeten hun eigen adresseringsmechanisme gebruiken om uit te wisselen. Dit kan van alles zijn, van hard coded IP-adressen tot een eigen adresseringsdienst. Twiin stelt hieraan geen eisen.
Netwerk	<ul style="list-style-type: none">• Zorgaanbieders hebben binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid ten behoeve van hun onderlinge communicatie, rekening houdend mutual TLS (kanaalversleuteling).<ul style="list-style-type: none">– Indien zorgaanbieders gebruikmaken van uitwisselingspartijen, stellen zij dezelfde eisen aan deze partijen.– Zorgaanbieders maken met de uitwisselingspartijen afspraken over de benodigde performance.

Kenmerken plateau 3

Gezamenlijke afspraken en aantoonbare maatregelen en concrete stappen naar het Twiin Afsprakenstelsel. Landelijke uitwisseling van gegevens.

Identificatie burger	Beschikbaarstelling van patiëntgegevens vindt plaats op basis van een geverifieerd en gevalideerd BSN. Hierbij wordt voldaan aan de vereisten rondom patiënttoestemming.
Authenticatie/ identificatie gebruikers	Brondossierhouders ondersteunen raadplegers die volgens Twiin specificaties werken. Naast de kenmerken die gelden voor plateau 2 zijn de volgende aanscherpingen van toepassing: <ul style="list-style-type: none">• Als bronsysteem moeten de specificaties van Twiin, waarmee raadplegende organisaties en systemen geïdentificeerd worden, ondersteunen.• Hierbij wordt gebruik gemaakt worden het landelijk codestelsel voor identificatie: UZI-register Abonneenummer (URA), UZI-nummers en UZI-rolcodes.• Gegevens over raadplegende zorgaanbiederorganisatie worden digitaal ondertekend meegestuurd in de gegevensuitwisseling (volgens de specificaties van Twiin). Daarmee kan een brondossierhouder de raadplegende partij identificeren, authentifieren en erop autoriseren.
Autorisatie	De partij die gegevens beschikbaar stelt, voert de controle op de autorisatie volgens de landelijk afgesproken autorisatierichtlijn uit.
Patiënttoestemming	De (eventueel) regionaal beschikbaar gestelde toestemmingen worden gemigreerd (waar mogelijk) naar de gemeenschappelijke dienst Mitz.
Lokalisatie	Een lokalisatievoorziening voorkomt overmatige bevraging bij een (regionale) uitwisseling. Indien communicatie met een instelling van plateau 3 moet directe bevraging worden toegevoegd.
Adressering	Voor het landelijk raadpleegbaar zijn dient het daarvoor bestemde (GtK) end point opgenomen te zijn in het door Twiin gebruikte adresboek. Hiervoor heeft Twiin Zorg-AB gekozen.

Kenmerken plateau 3

Logging	Logging en monitoring, conform landelijke afspraken in lijn met NEN 7510, NEN 7512 en NEN 7513. Deelnemende zorgaanbieders voldoen aan de landelijke afspraken op het gebied van logging en bijbehorende procedures voor monitoring en controle van deze logging.
Netwerk	<ul style="list-style-type: none">• Zorgaanbieders hebben binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid ten behoeve van hun onderlinge communicatie, rekening houdend met mutual TLS (kanaalversleuteling).• Zorgaanbieders die gebruikmaken van uitwisselingspartijen, stellen dezelfde eisen aan aan deze partijen.• Zorgaanbieders maken afspraken met de uitwisselingspartijen over de benodigde performance binnen en buiten het eigen samenwerkingsverband.• Invulling van de NEN 7512: om landelijk beschikbaar te stellen, moet worden voldaan aan kanaalversleuteling en gebruik van veilige netwerken.

Voldoen aan het Twiin Afsprakenstelsel

Landelijke uitwisseling over verschillende infrastructuren heen (met Twiin Deelnemers). Hier gelden de voorwaarden en eisen zoals beschreven in het Twiin Afsprakenstelsel.

Identificatie burger	Beschikbaarstelling van patiëntgegevens vindt plaats op basis van een geverifieerd en gevalideerd BSN. Hierbij wordt voldaan aan de vereisten rondom patiënttoestemming.
Authenticatie/ identificatie gebruikers	De uitwisselende partijen bieden voldoende gegevens waarmee identificatie een authenticatie uitgevoerd kan worden. Naast de kenmerken voor plateau 1 en 2, gelden de volgende aanscherpingen: <ul style="list-style-type: none">• Communicerende partijen voldoen aan de NEN 7512. Dit betekent onder andere dat gebruikers zich moeten authentifieren met een eIDAS hoog authenticatiemiddel.• Gegevens over gebruikers moeten (door het authenticatiemiddel) ondertekend meegestuurd worden in de gegevensuitwisseling (volgens de specificaties van Twiin), waarmee de communicatiepartner de gebruiker kan identificeren en authentifieren.• Hierbij moet gebruik gemaakt worden van een landelijk codestelsel voor identificatie: UZI-nummers en UZI-rolcodes.
Autorisatie	Uitgangspunt: Landelijke afspraken over autorisatie <ul style="list-style-type: none">• Zorgaanbieders maken gebruik van beschikbare Medische autorisatieprotocollen en de daarin afgesproken rollen. Dit is aantoonbaar ingericht binnen de zorgaanbieders en vertaald naar rollen zoals beschikbaar gesteld door uitwisselingspartners• De partij die gegevens beschikbaar stelt, voert de controle op de autorisatie uit• In de logging wordt geregistreerd wat de rol is van de opvragende partij (op persoonsniveau). Deze rol is geregistreerd volgens het Medisch autorisatieprotocol.
Patiënttoestemming	Landelijk wordt de toestemming bij raadpleegbaar stellen vastgelegd via de gemeenschappelijke dienst Mitz. bij verwijzing geldt een veronderstelde toestemming en is Mitz niet verplicht.
Lokalisatie	Landelijk wordt de lokalisatie vastgelegd via de gemeenschappelijke dienst Mitz.

Voldoen aan het Twiin Afsprakenstelsel

Adressering	De adresinformatie moet op een betrouwbare wijze zijn verkregen. Als eerste stap naar de gewenste situatie ziet Twiin het gebruik van de gemeenschappelijke voorziening ZORG-AB voor adressering.
Logging	Logging en monitoring, conform landelijke afspraken in lijn met NEN 7510, NEN 7512 en NEN 7513. Deelnemende zorgaanbieders aan Twiin voldoen aan de landelijke afspraken op het gebied van logging en bijbehorende procedures voor monitoring en controle van deze logging.
Netwerk	Zorgaanbieders hebben binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid ten behoeve van hun onderlinge communicatie, rekening houdend met NEN 7512 en de eisen gesteld door de leveranciers van gemeenschappelijke voorzieningen. Hiervoor heeft Twiin kanaalversleuteling en gebruik van veilige netwerken gekozen. <ul style="list-style-type: none">• Indien zorgaanbieders gebruikmaken van uitwisselingspartijen stellen zij dezelfde eisen aan deze partijen.• Er zijn landelijke afspraken tussen uitwisselingspartijen, zorgaanbieders en samenwerkingsverbanden over de benodigde performance.

Vragen over het groeimodel 'Groeien met Twiin'?

Heb je vragen over dit groeimodel, stel ze via info@twiin.nl. Twiin is jouw gids op weg naar landelijke gegevensuitwisseling. Meer tools om te voldoen aan het Twiin Afsprakenstelsel staan in de Twiin Toolkit.

info@twiin.nl

[twiin.nl](https://www.twiin.nl)

[/company/programma-twiin](https://www.twiin.nl/company/programma-twiin)